

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

12 NOVEMBRE 1946.

PROPOSITION DE LOI

organisant le Corps de santé militaire.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La situation dans laquelle se débat la médecine militaire nous a incités à présenter une proposition de loi dont les effets devraient modifier profondément la situation actuelle.

I. — Les causes morales de l'insuffisance actuelle de la médecine militaire peuvent être éliminées en relevant son niveau professionnel et scientifique, en lui assurant un développement nettement médical et en évitant d'entraver son épanouissement par des subordinations administratives purement militaires.

Actuellement encore, et peut-être plus que jamais, on peut en Belgique faire siennes les déclarations que le sous-secrétaire d'Etat Français à la Santé Militaire, M. Mourier, faisait en 1917 à la Chambre Française où il fit voter l'autonomie du Corps de santé militaire : « Le Corps des officiers du service de santé se trouve dans une position matérielle et morale qui pèse sur la dignité des hommes, affaiblit les ressorts de leur action et altère les conditions essen-

12 NOVEMBER 1946.

WETSVOORSTEL

tot inrichting van het Militair Gezondheidskorps.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

De toestand, waarin de militaire geneeskunst zich bevindt, heeft ons er toe aangezet een wetsvoorstel in te dienen waarvan de uitwerking den huidige toestand grondig zou moeten wijzigen.

I. — De morele oorzaken van de huidige ontoereikendheid van de militaire geneeskunst kunnen uit den weg worden geruimd, door haar beroeps- en wetenschappelijk peil op te voeren, door haar een zuiver medische ontwikkeling te verzekeren en door te vermijden haar ontplooiing te belemmeren door een zuiver militaire bestuursondergeschiktheid.

Thans nog, en misschien meer dan ooit, kan men in België de verklaringen onderschrijven, die de Fransche onderstaatssecretaris bij den Militairen Gezondheidsdienst, de heer Mourier, in 1917, in de Fransche Kamer, waar hij de zelfstandigheid van het « Corps de santé militaire » deed aannemen, aflegde : « Het Officierenkorp van den gezondheidsdienst bevindt zich in een materieelen en moreelen toestand die zwaar drukt op de

tielles de leur profession. Malgré la valeur des individualités qui le composent, malgré le dévouement légendaire de ses officiers, le Corps de santé est réduit à l'impuissance, parce qu'il n'est qu'un service fonctionnant sans autorité propre sous la tutelle jalouse du commandement. »

« Acceptés ou tolérés comme de simples conseils, dont on demande quelquefois les avis, sans être tenu de les suivre, les médecins n'ont jamais été admis à l'élaboration des mesures d'ordre général. »

Nous ne reprendrons pas tout l'historique de cette subordination paralysante des services médicaux aux armées; nous nous contenterons de citer un texte de plus de M. Mourier. Il ajoute en effet: « Son évolution à travers l'histoire démontre que partout où le Service de Santé s'est montré inférieur à sa tâche, ses défaillances et ses insuffisances ont eu pour cause principale sa subordination étroite au commandement. »

Aussi bien estimons-nous que le premier principe que nous devons établir c'est celui de l'autonomie de la médecine militaire dans le cadre de l'armée.

La médecine militaire doit être commandée par un médecin, avec une discipline médicale.

Il faut à tout prix éviter que le médecin militaire devienne un fonctionnaire sans idéal, mû par le simple automatisme de ses fonctions, paralysé par la peur des responsabilités et craignant toute initiative personnelle.

Le médecin militaire doit rester médecin avant tout: c'est pour cette raison qu'il doit sentir que l'autorité qui le commande est médicale.

Une haute valeur scientifique est indispensable au médecin militaire. Conformément aux principes admis depuis 1918 il faut que la spécialisation médicale soit à la base de l'organisation de la médecine militaire. Ceci inclut des conditions spéciales en vue du recrutement des spécialistes et comporte pour ces médecins une stabilité dans l'emploi leur permettant de continuer la pratique de leur spécialité.

D'autre part, les médecins militaires pour remplir le rôle qui leur est imparti doivent avoir une formation militaire complète: l'organisation de l'armée, son fonctionnement et l'emploi tactique des armes doivent leur être connus.

La réalisation de ce double objectif devra être un souci constant du commandant du corps de santé militaire.

waardigheid van de mannen, hun actiemiddelen verzwakt en de wezenlijke voorwaarden tot de uitoefening van hun beroep misvormt. Ondanks de waarde van de persoonlijkheden waaruit het is samengesteld, ondanks de legendarische toewijding van zijn officieren, is het Corps de santé tot machteloosheid gedoemd, omdat het slechts een dienst is die werkt zonder eigen gezag, onder de angstvallige voogdij van het bevel. »

« Toegelaten of geduld als eenvoudige raadgevers, wier advies men soms vraagt zonder gehouden te zijn dit te volgen, hebben de geneesheeren nooit mogen meewerken aan de voorbereiding van maatregelen van algemeenen aard. »

Wij gaan hier niet de geschiedenis maken van die ondergeschiktheid, die de geneeskundige diensten in de legers verlamt; wij zullen er ons mede vergenoegen nog een tekst van den heer Mourier aan te halen. Hij voegt er inderdaad aan toe: « Zijn ontwikkeling door de geschiedenis heen, bewijst dat, waar de Gezondheidsdienst niet opgewassen bleek tegen zijn taak, de bijzonderste oorzaak van zijn tekortkomingen en onbekwaamheid moet gezocht worden in de nauwe ondergeschiktheid aan het bevel. »

Wij zijn dan ook van meening, dat het eerste grondbeginsel dat dient vastgelegd is, de zelfstandigheid van de militaire geneeskunst in het kader van het leger.

De militaire geneeskundige dienst moet onder het bevel staan van een geneesheer met een medische wetenschappelijke vorming.

Tot elken prijs moet worden vermeden, dat de legerdokter een ambtenaar zou worden zonder ideaal, die, verlamd door de vrees voor de verantwoordelijkheden en ieder persoonlijk initiatief schuwend, zijn ambt alleen nog werktuiglijk vervult.

De legerdokter dient vóór alles geneesheer te blijven: het is om die reden, dat hij het gevoel en het bewustzijn dient te hebben, dat hij onder het bevel staat van een medische overheid.

Het is volstrekt noodzakelijk, dat de legerdokter een hooge wetenschappelijke waarde zou bezitten. Overeenkomstig de sedert 1918 aanvaarde grondbeginselen, dient de medische specialisatie ten grondslag te liggen aan de organisatie van de militaire geneeskunst. Dit sluit bijzondere voorwaarden in zich met het oog op de werving van specialisten en vereischt voor die geneesheeren een vaste betrekking die hun toelaat hun specialiteit verder te beoefenen.

Anderzijds, dienen de legerdokters, om de taak die hun opgedragen is te vervullen, een volledige militaire opleiding te bezitten: zij moeten bekend zijn met de inrichting van het leger, zijn werking en het tactisch gebruik van de wapens.

De verwezenlijking van dit dubbel doel moet de voortdurende zorg zijn van den commandant van het militair gezondheidskorps.

2. — Les causes matérielles relèvent d'une insuffisance du standing de la médecine militaire. Ni au début de la carrière, ni même à la fin de cette carrière, les mesures prises ne satisfont les légitimes espérances que peuvent permettre aux jeunes médecins l'importance de leurs études et la sévérité de la discipline médicale.

Dans ce but, il faut améliorer la situation et l'avancement des officiers du service de santé et les rendre indépendants de ceux des autres armes, de façon à ce que la situation du médecin militaire puisse être comparable à celle de leurs confrères civils. Ne pas permettre ce parallélisme de carrières, c'est vouer le médecin militaire à être un médecin de seconde zone, alors qu'au contraire tous les efforts de la nation doivent tendre à le mettre au premier rang au sein des organismes scientifiques et cela dans l'intérêt bien compris de la nation elle-même.

Un seul remède s'avère efficace dans ce domaine, c'est de séparer le budget de la santé militaire de celui de la Défense Nationale.

Ce budget de la santé militaire ne doit pas subir les répercussions des discussions politiques. Il doit être considéré comme sacré, car aucun parti politique n'oserait lésiner sur les nécessités d'une organisation parfaite des hôpitaux et sur les dépenses que nécessite la santé des troupes.

Nous estimons nécessaire et de la plus haute urgence de modifier, dans le sens indiqué, le statut de la médecine militaire en le basant sur l'autonomie complète tant budgétaire que technique.

En conséquence et voulant obtenir pour le cadre médical de l'armée :

1° une valeur professionnelle médicale et médico-militaire de premier ordre;

2° un standing moral et matériel conforme à la haute mission qui lui est dévolue;

Nous estimons que ces conditions ne peuvent être réalisées que par :

1° une autonomie complète du corps de santé;

2° une évolution de carrière permettant un début honorable et une fin de carrière adéquate à la dignité de la profession médicale;

3° un emploi judicieux des médecins à des âges où leur expérience leur donne le plein épanouissement de leur valeur scientifique;

2. — De materiele oorzaken dienen gezocht in een ontoereikende standing van de militaire geneeskunst. Noch bij het begin van de loopbaan, noch zelfs bij het einde van die loopbaan, beantwoorden de genomen maatregelen aan de rechtmatige verwachtingen die de jonge geneesheeren, de belangrijkheid van hun studiën en de strengheid van de medische vorming in aanmerking genomen, zouden mogen koesteren.

Met dit doel dient er verbetering gebracht in den stand en de bevordering der officieren van den gezondheidsdienst en moeten zij onafhankelijk worden gemaakt van de andere wapens, zoodat de toestand van den legerdokter zou te vergelijken zijn met dien van zijn burgerlijke collega's. Neemt men een dergelijk parallelisme van die loopbanen niet aan, dan is de legerdokter veroordeeld om een geneesheer van tweeden rang te blijven, terwijl, integendeel, elk streven van het land er moet op gericht zijn hem, in den schoot van de wetenschappelijke organismen, op de eerste plaats te zetten, dit in het welbegrepen belang van het land zelf.

Op dat gebied kan er slechts één middel doeltreffend zijn: de begroting van den militairen gezondheidsdienst scheiden van die van landsverdediging.

Die begroting van den militairen gezondheidsdienst mag niet den terugslag ondergaan van politieke overwegingen. Zij moet als onaantastbaar worden beschouwd, want geen enkele politieke partij zou durven vitten op de noodwendigheden van een volmaakte organisatie van de hospitalen of op de uitgaven die voor de gezondheid der soldaten zijn vereischt.

Wij zijn van oordeel, dat het dringend noodzakelijk is, het statuut van de militaire geneeskunst in den aangegeven zin te wijzigen en het te doen steunen op de volledige, zoowel budgétaire als technische, zelfstandigheid.

Bijgevolg, daar wij voor het geneeskundig kader van het leger willen bereiken :

1° een medische en een medisch-militaire beroepswaarde van eersten rang;

2° een moreele en materiele standing die overeenkomt met de verheven taak, die het is toevertrouwd;

Zijn wij van oordeel, dat die voorwaarden slechts kunnen verwezenlijkt worden door :

1° een volledige zelfstandigheid van het gezondheidskorps;

2° een ontwikkeling van de loopbaan, die een behoorlijk begin waarborgt, en een einde van de loopbaan beantwoordend aan de waardigheid van het beroep van geneesheer;

3° een oordeelkundige aanwending van de geneesheeren, op een leeftijd dat hun ondervinding de volledige ontluiking van hun wetenschappelijke waarde waarborgt;

4° une stabilité suffisante dans l'emploi pour diriger des services aussi importants que les services cliniques;

5° l'établissement d'une hiérarchie spéciale pour le corps médical de l'armée.

4° een voldoende vastheid in hun betrekking, die noodzakelijk is om de zoo belangrijke klinische diensten te leiden;

5° het invoeren van een bijzondere hiërarchie in het medisch korps van het leger.

L. MUNDELEER.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE PREMIER.

Le service de santé de l'armée est remplacé par le Corps de Santé Militaire.

ART. 2.

Le Corps de Santé Militaire jouit d'une autonomie administrative complète et fonctionne d'une façon autonome sous la responsabilité de son chef. Celui-ci est placé sous l'autorité directe du Ministre de la Défense Nationale. Le corps de santé militaire dispose d'un budget distinct de celui de la Défense Nationale, auquel il est rattaché.

ART. 3.

Le Médecin, chef du Corps de Santé, a le commandement de tout le Corps de Santé Militaire. Il a pour mission d'organiser le Corps de Santé à tous les échelons.

Les indications nécessaires lui seront, à cet effet, fournies par l'E. M. G. A.

Il est chargé de recruter et de former le personnel médical, pharmaceutique, administratif et sanitaire indispensable au bon fonctionnement du Service Sanitaire de l'Armée.

ART. 4.

Le Corps de Santé Militaire est composé :

a) du commandant du Corps de Santé de l'Armée, ayant grade de lieutenant général médecin ou assimilé;

b) de médecins, de pharmaciens, d'officiers d'administration, d'infirmières et d'assistantes sociales, de personnel subalterne militaire et civil, groupés suivant une hiérarchie comparable à celle de l'armée. Leur nombre sera calculé d'après les nécessités des services.

WETSVOORSTEL

EERSTE ARTIKEL.

De gezondheidsdienst van het leger wordt vervangen door het Militair Gezondheidskorps.

ART. 2.

Het Militair Gezondheidskorps bezit een volledige bestuurszelfstandigheid en werkt zelfstandig, onder de verantwoordelijkheid van zijn hoofd. Deze staat onder het rechtstreeksch gezag van den Minister van Landsverdediging. Het Militair Gezondheidskorps heeft een begroting die onderscheiden is van deze van Landsverdediging, waaraan ze is gehecht.

ART. 3.

De Hoofdgeneesheer van het Gezondheidskorps voert het bevel over gansch het Militair Gezondheidskorps. Hij heeft tot taak, de inrichting van het Gezondheidskorps op alle trappen te verzekeren.

Te dien einde, worden hem de noodige aanduidingen verstrekt door de G. S. L.

Hij is belast met de aanwerving en de opleiding van het medisch-, pharmaceutisch-, bestuurs- en gezondheids-personeel, dat onontbeerlijk is voor de goede werking van den Gezondheidsdienst van het Leger.

ART. 4.

Het Militair Gezondheidskorps bestaat uit :

a) den commandant van het Gezondheidskorps van het leger, met den graad van luitenant-generaal geneesheer of daarmee gelijkgesteld;

b) geneesheeren, apothekers, officieren van administratie, verpleegsters en sociale assistenten, militair en burgerlijk lager personeel, gerangschikt volgens een hiërarchie overeenkomstig met deze van het leger. Hun aantal wordt berekend volgens de noodwendigheden van de diensten.

ART. 5.

Un arrêté royal fixera le nombre des médecins militaires, les conditions de recrutement, de nomination et de mise à la pension ainsi que les barèmes de traitement.

La limite d'âge pour médecins et pharmaciens militaires sera comprise entre 55 et 62 ans.

Le traitement de départ sera le traitement minimum de l'officier supérieur des armes.

L'avancement sera indépendant des armes et des services et se fera à l'intérieur du Corps de Santé d'après les nécessités et compte tenu de la valeur professionnelle.

ART. 5.

Het aantal legerdokters, de voorwaarden van aanwerving, benoeming en oppensioenstelling alsmede de weddeschalen, worden vastgesteld bij Koninklijk besluit.

De leeftijdsgrens voor de militaire geneesheeren en apothekers is begrepen tusschen 55 en 62 jaar.

De beginwedde is gelijk aan de minimumwedde van den hoogerem officier der wapens.

De bevordering geschiedt onafhankelijk van de wapens en de diensten, binnen het kader van het Gezondheidskorps, volgens de noodwendigheden en rekening houdend met de beroepsbekwaamheid.

L. MUNDELEER,
G. BOHY,
A. GILSON.
